

Asia: VN/27217/2021

Valtioneuvoston periaatepäätös yrittäjyydestä

Lausunnonantajia pyydetään vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

1. Onko yrittäjyyden periaatepäätöksessä otettu huomioon yrittäjyyden edistämisen näkökulmasta keskeisimmät asiat?

Kyllä.

2. Mitä tulisi erityisesti ottaa huomioon yrittäjyyden periaatepäätöksen toteuttamisessa?

Periaatepäätöksen kohta III: Ministeriöiden toimet yrittäjyyden kasvun edellytyksistä ja uudistumisesta kestävyys huomioiden

Kohta 2.6: Yrittäjän uuden alun turvaaminen. Yrityksen taloudellinen tilanne ja yrittäjien jaksaminen kietoutuvat vahvasti toisiinsa. Early warning -toimintamallin käyttöönotto Suomessa on edennyt ansiokkaasti. Toiminnan rahoituksen turvaaminen palveluverkoston kehittämiseksi ja toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi on keskeistä, etenkin kun koronapandemia vaikuttaa edelleen yritysten toimintaedellytyksiin tietyillä toimialoilla. EW-toimintaverkoston palvelujen kehittämisessä tulee myös huolehtia siitä, että talous- ja maksuvaikeuksissa oleville yrittäjille on verkostosta saatavilla henkisen tuen palveluja (vrt. Yrittäjän kriisikeskus -projekti).

Kohta 2.7 ja 3.1. Periaatepäätöksessä tuodaan erinomaisesti esiin yrittäjien liiketoimintaosaamisen vahvistaminen, jonka voidaan arvioida palvelevan sekä kestävä yrittäjyyttä että yrittäjien jaksamista. Periaatepäätöksen toteuttamisessa tulee huomioida myös yrittäjien esihenkilövalmiuksien, henkilöstöjohtamisen ja työnantajavelvoitteisiin liittyvän osaamisen kehittäminen. Tämä koskee toisaalta ensimmäisen työntekijän palkkaamista suunnittelevia yrittäjiä ja toisaalta kasvuhakuisia start up- ja mikroyrityksiä. Yrityksen henkilöstömäärän ylittäessä yli 10 tai yli 20 henkilöä, on yrittäjän varauduttava myös henkilöstön, työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin johtamisen päivittämiseen ja uudistamiseen.

Kohta 2.8. Julkisen hallinnon yrityspalveluiden ja asiointin digitalisointia sekä yrityspalvelujen kehittämistä tulee vahvistaa periaatepäätöksessä ehdotetulla tavalla. Samanaikaisesti tulee kuitenkin varmistua siitä, että digipalvelujen rinnalla on alueellisesti tarjolla kohtaamisen mahdollistavia yritysneuvontapalveluja. Jotta laadukkaiden yrityspalvelujen tarjoaminen ja periaatepäätöksessä mainittujen yrittäjäryhmien erityistarpeiden huomiointi toteutuu, on huolehdittava yritysneuvontapalvelujen parissa työskentelevien henkilöiden osaamisesta ja jaksamisesta muutostilanteessa.

Kohta 3.3. Periaatepäätöksessä on ansiokkaasti otettu mukaan myös yrittäjän jaksaminen. Todettakoon, että tämän 3.3 kohdan lisäksi yrittäjän jaksamista ja työssä jatkamista edistäviä tekijöitä (joko suoraan tai välillisesti) on mukana useissa periaatepäätöksessä mainituissa toimenpiteissä. Tämä laaja kokonaiskuva yrittäjän jaksamiseen, työkykyyn ja hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä on tärkeä säilyttää myös jatkossa. Kohdassa 3.3 tulisi huomioida yrittäjien ikääntyminen sekä pitkittyneen koronapandemian aiheuttaman kuormittumisen vaikutukset eri ikäisten yrittäjien työkykyyn ja sitä kautta työssä jatkamiseen tulevana vuosina. Yrittäjien ammatillisen kuntoutuksen (ns. Kiila-kuntoutus) mahdollisuudesta tiedottamista tulisi vahvistaa ja tarvittaessa arvioida kuntoutuksen toteutusta ja sisältöä yrittäjien tarpeita vastaaviksi. Myös tietoisuutta kuntoutuskurssien hakemisesta esimerkiksi yrittäjien paikallisyhdistysten, aluejärjestöjen tai toimialakohtaisten yrittäjäjärjestöjen toimesta tulisi lisätä sekä tarvittaessa tukea em. tahoja kurssien hakemiseksi jäsenistölleen.

3. Ovatko yrittäjyyden periaatepäätöksen toimenpiteet poikkihallinnollisen yhteistoiminnan ja koordinaation varmistamiseksi riittävät (toimenpide 6.1.)?

Kyllä.

4. Ovatko esitetyt seurantamittarit kattavat yrittäjyyden periaatepäätöksen seuraamiseksi (kohta IV)?

Seurantamittarit vaikuttavat kattavilta ja huomioivat yritysten määrää, toimintaa, henkilöstöä ja uudistumista koskevat näkökulmat. Periaatepäätöksen seuraamista ajatellen myös EW-toimintaan ja Talousapu-palvelujen seurantaan liittyviä mittareita tarvittaisiin mukaan (esim. palveluita käyttäneiden yrittäjien määrä ja kehitys).

5. Miten voidaan kehittää ministeriöiden välistä poikkihallinnollista yhteistyötä yrittäjyyden periaatepäätöksen toteuttamiseksi?

Kuvattu toimenpide 6.1 yhteistyörakenteiden ja toimintamallien sopimisesta sekä Yrittäjyyden neuvottelukunnan toiminnan käynnistämisestä vaikuttaa tässä vaiheessa riittävältä. Toimenpiteen toteutumisen seuranta tulisi tehdä tarkasti ja huolehtia valmiudesta täsmentää/päivittää toimenpidettä poikkihallinnollisen yhteistyön varmistamiseksi.

6. Muut mahdolliset huomiot yrittäjyyden periaatepäätökseen.

Periaatepäätöksessä on huomioitu kattavasti yrittäjyyden moninaisuus. Erityisesti on tunnistettu myös haavoittuvimmassa asemassa olevat yrittäjäryhmät, kuten aloittavat yrittäjät, itsensätyöllistäjät ja alta 10 henkilöä työllistävät mikroyritykset. Lisäksi huomiota on kiinnitetty hybridiyrittäjiin, jotka toimivat ristiin erilaisissa työllistymisen muodoissa.

Koivula Antti
Työterveyslaitos

Visuri Susanna
Työterveyslaitos